

Typfallsberäkningar av pension för de 20 vanligaste yrkena

Medellöner, pensioner och skillnader mellan män
och kvinnor

PENSIONS
MYNDIGHETEN

Innehåll

1.	Inledning	1
2.	De 20 vanligaste yrkena i riket	2
3.	Medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena.....	4
3.1.	Kvinnors medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena....	4
3.2.	Mäns medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena	9
4.	Skillnader mellan män och kvinnor.....	13
5.	Bilagor.....	17
5.1.	Tjänstepensioners täckningsgrad.....	17
5.2.	Lönespridning och skillnader i pension vid alternativ pensionsålder	19

Sammanfattning

I denna rapport presenteras typfallsberäkningar av pensionsutfallet för de 20 vanligaste yrkena i Sverige 2018. Syftet med beräkningarna är att komplettera befintlig lönestatistik om medellöner med en ungefärlig uppfattning om förväntad pension för de vanligaste yrkena bland kvinnor respektive män.

Rapporten visar typfallsberäkningar om framtida pensioner utifrån medellöner för de 20 vanligaste yrkena bland kvinnor och män. Med typfallsberäkningar menar vi att vi räknat för hypotetiska individer, inte verkliga.

Totalt arbetar drygt 1,5 miljoner individer i något av dessa 20 yrken, vilket täcker in cirka 35 procent av det totala antalet anställda i Sverige 2018. Av dessa 1,5 miljonerna är en majoritet är kvinnor, cirka 60 procent. De fyra vanligaste yrkena är undersköterskor, grundskollärare, butikssäljare och företagssäljare. Högst medellön bland de vanligaste yrkena har företagssäljare, 45 200 kronor i månaden för män och 40 100 för kvinnor, och lägst har restaurang- och köksbiträden, 23 200 kronor i månaden för både män och kvinnor.

Resultaten från typfallsberäkningarna visar att samtliga yrken kommer att få en kompensationsgrad, total pension som andel av slutlön, om minst cirka 60 procent om pension börjar tas ut vid 65 år. Den kompensationsgraden åstadkoms genom att den allmänna pensionen ger cirka 45 och tjänstepensionen 15 procent. Om pension istället tas ut vid 69,4 år, vilket är den alternativa pensionsåldern för typfallet med födelseår 1975, blir istället kompensationsgraden omkring 77 procent för de flesta yrken – både för män och för kvinnor. Den kompensationsgraden åstadkoms genom att den allmänna pensionen ger cirka 69 och tjänstepensionen 18 procent¹.

Av statistiken framgår att i 11 av de 20 vanligaste yrkena har män i snitt en högre inkomst än kvinnor. I 6 av 20 yrken har kvinnor en högre inkomst än män. Beräkningarna visar att olika genomsnittslöner kommer att resultera i princip identiska utfall kompensationsgrader².

Det bästa sättet att informera sig om sin egen framtida pension är att göra en pensionsprognos via www.minpension.se eller www.pensionsmyndigheten.se. Pensionsprognosen ger naturligtvis en betydligt mer korrekt bild för den enskilde personen om förväntad pension än prognosen för typfallet som presenteras i denna rapport.

¹ Efter att denna rapport färdigställts har riksdagen beslutat om så kallad riktålder för pension. Det innebär bland annat att garantipension inte kommer att kunna lyftas vid 65 års ålder. Den prognosticerade riktåldern för årskullen född 1975 är 68 år. Det har vi inte beaktat i denna rapport.

² Förklaringen ligger i att alla typfallsberäkningar bygger på samma antal förvärvsaktiva år, det vill säga samma period av sparande, till samma ränta, vilket leder till att pensionsutfallet som andel av lön blir ungefär samma.

1. Inledning

Medlingsinstitutet är ansvarig myndighet för den officiella lönestatistiken och levererar varje år uppgifter om antal sysselsatta och löner inom olika yrken till SCB. Denna rapport använder sig av dessa uppgifter för att genomföra typfallsberäkningar av pension inom de 20 vanligaste yrkena. Syftet med beräkningarna är att komplettera befintlig lönestatistik med en ungefärlig uppfattning om förväntad pension för de vanligaste yrkena bland kvinnor respektive män.

Pensionsberäkningarna sker i Pensionsmyndighetens Typfallsmodell³. Typfallet är född 1975 börjar arbeta vid 23 år fram till pensionsåldern 65 år, vilket visas vara en ungefärlig ålder när intjänandet till det allmänna pensionssystemet börjar och slutar⁴. Pensionerna beräknas även för den så kallade alternativa pensionsåldern⁵, vilket beräknas uppgå till 69,4 år för årskullen född 1975.

Standardtypfallen har i beräkningarna också en tjänstepension. De olika tjänstepensionsområden som används i typfallsmodellen och i rapportens simuleringar är:

- ITP2, privata tjänstemän födda före 1979
- PA16 avdelning 2, statligt anställda födda före 1988
- SAF-LO, privatanställda arbetare
- KAP-KL, Kommunal- och landstingsanställda

Eventuella flexpensioner, som relativt ofta finns inom ITP och SAF-LO, är inte beaktade i beräkningarna, vilket annars hade höjt pensionen något för dessa grupper. För standardtypfallet antas att inkomsterna under förvärvslivet utvecklas i enlighet med den allmänna tillväxten, det vill säga inkomstindex med en så kallad rak lönebana. Typfallsindivider antas således ha haft den inkomst de hade 2018, nedräknad varje år med den allmänna inkomstillväxten. Det är en ganska kraftfull förenkling som generellt ger en högre inkomst "bakåt" jämfört med vad verkliga individer i allmänhet haft. De framtida pensionerna beräknas med den så kallade prognosstandarden som tagits fram av bland annat Svensk Försäkring, MinPension och Pensionsmyndigheten. Om pensionsutfallet ska uttryckas i dagens löner och priser så innebär prognosstandarden att inkomstillväxten antas till 0 procent, inflationen likaså och att fondavkastningen sätts till 1,7 procent efter betalda avgifter per år. Beräkningarna uttrycks således i dagens (2019 års) löneläge och prisnivå. Detta för att pensionsberäkningarna ska vara enkelt jämförbara med dagens lönenivå.

³ <https://www.pensionsmyndigheten.se/statistik-och-rapporter/pensionsmodellen/typfallsmodellen>

⁴ Pensionsmyndigheten (2019), Medelpensioneringsålder, utträdesålder m.m. – Svar på regleringsbrevsuppdrag 2019.

⁵ Alternativ pensionsålder: Den ålder som krävs för att motverka livslängdsökningens effekt på den allmänna inkomstrelaterade pensionen.

I rapporten beskrivs endast förväntad allmän pensionen och tjänstepension. Det innebär att den rätt till bostadstillägg som vanligen föreligger för ensamstående utan förmögenhet med pension, eller andra inkomster om totalt mindre än 15 000 kronor i månaden inte beaktas i beskrivningarna.

Det bästa sättet att informera sig om sin egen pension är att göra en pensionsprognos via www.minpension.se eller www.pensionsmyndigheten.se. Pensionsprognosen ger naturligtvis en betydligt mer korrekt bild för den enskilde personen om förväntad pension än prognosen för typfallet som presenteras i denna rapport.

2. De 20 vanligaste yrkena i riket

Totalt fanns det cirka 4,5 miljoner anställda i olika typer av yrken 2018⁶. I tabell 1 på nästa sida redovisas de 20 vanligaste yrkena efter antal personer 2018 i fallande ordning. Sammantaget omfattar dessa 20 yrken drygt 1,5 miljoner anställda individer mellan 16-64 år, vilket motsvarar cirka 35 procent av det totala antalet. I de 20 vanligaste yrkena är cirka 60 procent kvinnor. Det vanligaste yrket 2018 var undersköterska där totalt drygt 136 000 personer var sysselsatta, cirka 125 000 kvinnor och 11 000 män.

Av tabellen framgår också att yrkestillhörigheten är olika för män och kvinnor. Vanliga yrken för män är företagssäljare, lager- och terminalpersonal, mjukvaru- och systemutvecklare, lastbilsförare, maskinställare och maskinoperatörer. För kvinnor är de vanligaste yrkena kopplade till exempelvis vård, skola, assistenter och städare med mera.

⁶ Uppgifter om antal anställda och medellöner är hämtat från SCB. Yrken är indelat efter SSYK 2012 (standard för svensk yrkesklassificering) och medellöner är baserat på månadslöner före skatt och räknar upp deltidslöner till heltid.

Tabell 1. De 20 vanligaste yrkena i riket år 2018

Yrke	Totalt	Kvinnor	Män	Kvinnor %	Män %
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	136 405	125 255	11 150	92	8
Grundskollärare	103 720	77 482	26 238	75	25
Butikssäljare, fackhandel	103 709	62 154	41 555	60	40
Företagssäljare	89 908	24 021	65 887	27	73
Barnskötare	88 669	79 122	9 547	89	11
Butikssäljare, dagligvaror	83 511	55 824	27 687	67	33
Lager- och terminalpersonal	81 518	17 576	63 942	22	78
Vårdbiträden	78 083	61 269	16 814	78	22
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	75 390	58 979	16 411	78	22
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	74 439	14 773	59 666	20	80
Städare	73 421	54 448	18 973	74	26
Förskollärare	70 587	67 493	3 094	96	4
Personliga assistenter	69 989	51 061	18 928	73	27
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	68 141	42 880	25 261	63	37
Planerare och utredare m.fl.	67 148	43 551	23 597	65	35
Vårdare, boendestödjare	62 799	45 824	16 975	73	27
Lastbilsförare m.fl.	57 435	3 663	53 772	6	94
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	51 433	7 726	43 707	15	85
Träarbetare, snickare m.fl.	49 260	565	48 695	1	99
Grundutbildade sjuksköterskor	46 132	41 161	4 971	89	11
Samtliga	1 531 697	934 827	596 870	61	39

3. Medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena

I detta avsnitt presenteras genomsnittlig månadslön och pensionsberäkningar för de 20 vanligaste yrkena för kvinnor och män. I pensionsberäkningarna har samtliga yrkesgrupper tilldelats en kollektivavtalad tjänstepension eftersom studier⁷ visar att de flesta anställda, drygt 9 av 10, omfattas av en tjänstepension, se bilaga 5.1. Medellönen vid heltid för samtliga yrken i Sverige var 34 600 kronor per månad 2018.

3.1. Kvinnors medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena

I tabell 2 på nästa sida presenteras topp 20 vanligaste yrkena för kvinnor med tillhörande genomsnittlig månadslön. För samtliga yrken inkluderas även en kollektivavtalad tjänstepension. Högst inkomst bland vanliga yrken har kvinnliga företagssäljare om 40 100 kronor per månad i snitt. Lägst genomsnittliga månadslön bland de vanligaste yrkena har restaurang- och köksbiträden om 23 200 kronor, vilket är ungefär 58 procent av företagssäljarens månadslön.

Det är dessa uppgifter, tillsammans med antagandena för standardtypfallet, som ligger till grund för pensionsberäkningarna. Exempelvis antas en undersköterska i modellen vara född 1975, arbeta från 23 till 65 år, eller alternativ pensionsålder, för en genomsnittlig månadslön om 28 100 kronor i 2019 års lönenivå.

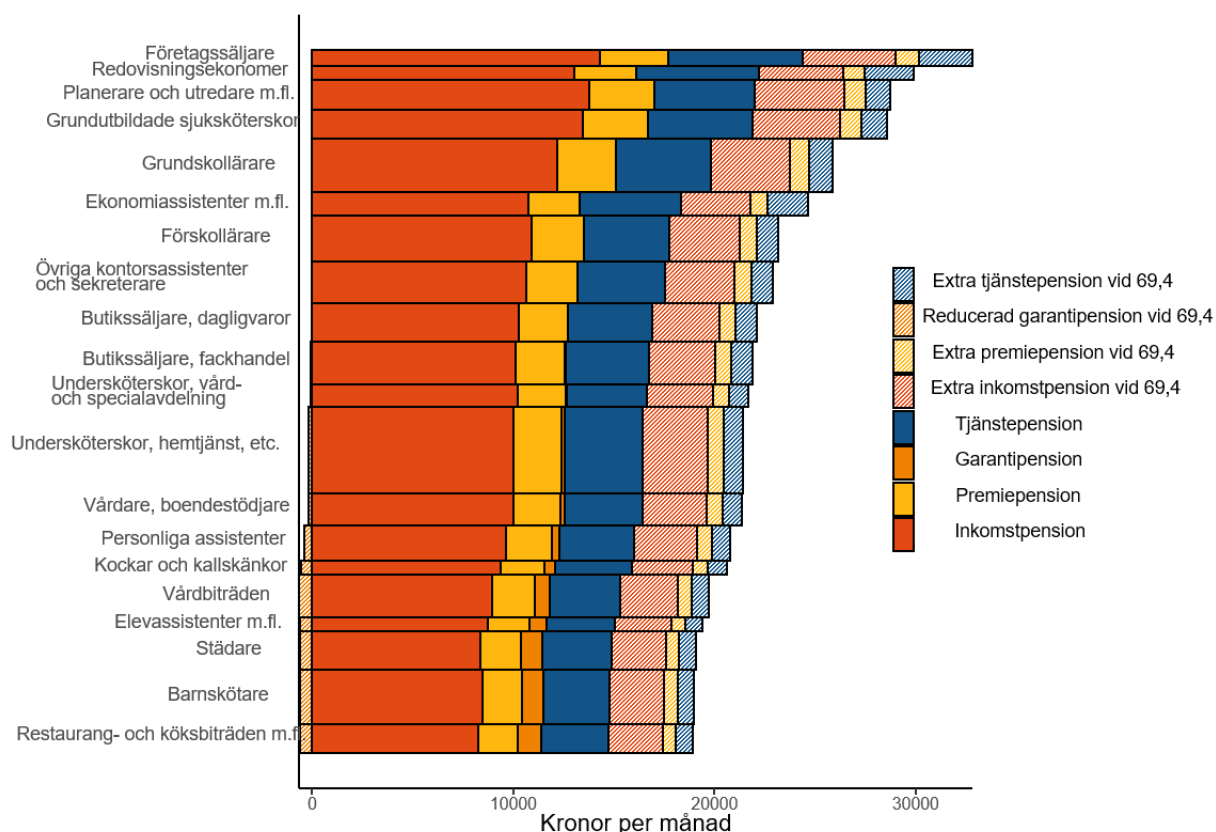
⁷ Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) (2018), Vem får avsättningar till tjänstepension? *En analys av tjänstepensionernas täckningsgrad baserad på deklarationsuppgifter.*

Tabell 2. Genomsnittlig månadslön i de 20 vanligaste yrkena för kvinnor samt antaget tillhörande tjänstepensionsavtal

Yrke	Antaget tjänstepensionsavtal	Genomsnittlig månadslön
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård	KAP-KL	28 100
Barnskötare	KAP-KL	23 700
Grundskollärare	KAP-KL	34 200
Förskollärare	KAP-KL	30 600
Butikssäljare, fackhandel	SAF-LO+STP	28 400
Vårdbiträden	KAP-KL	25 100
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	SAF-LO+STP	29 900
Butikssäljare, dagligvaror	SAF-LO+STP	28 800
Städare	SAF-LO+STP	23 500
Personliga assistenter	KAP-KL	27 000
Vårdare, boendestödjare	KAP-KL	28 000
Planerare och utredare m.fl.	PA16 avd2	38 600
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	SAF-LO+STP	23 200
Grundutbildade sjuksköterskor	KAP-KL	37 800
Ekonomiassistenter m.fl.	ITP2	30 100
Undersköterskor, vård- och specialavdelning	KAP-KL	28 600
Företagssäljare	ITP2	40 100
Kockar och kallskänkor	SAF-LO+STP	26 200
Elevassistenter m.fl.	KAP-KL	24 500
Redovisningsekonomer	ITP2	36 500
Medellön samtliga kvinnor i Sverige 2018		32 600

I figur 1 nedan illustreras beräknad pension i fallande ordning vid 65 års ålder och den extra pension som erhålls vid en alternativ pensionsålder, 69,4 år. Staplarnas bredd motsvarar antalet anställda inom respektive yrke. De allra flesta yrkena förväntas få en bruttopension omkring mellan 15 000-17 000 kronor per månad. Vid en alternativ pensionsålder beräknas pensionen öka med mellan cirka 4 000-6 000 kronor per månad.

Figur 1. Beräknad bruttopension per månad vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 vanligaste yrkena bland kvinnor

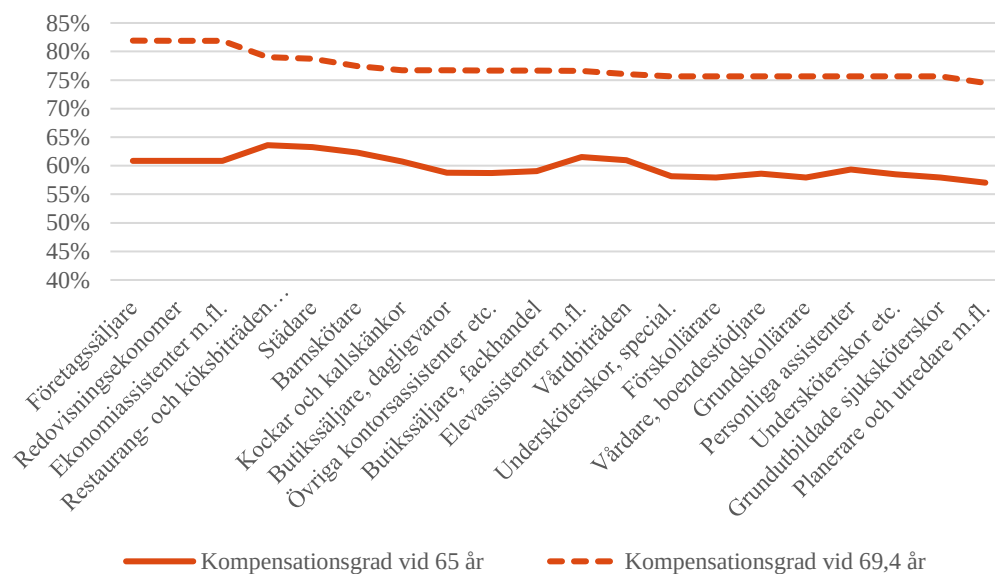

Not 1. Staplarnas bredd är i proportion till antalet anställda inom respektive yrke.

Beräkningarna visar att kvinnor i 12 av de 20 beräknade typfallen kommer att få garantipension i någon grad mellan 20-1 100 kronor i månaden vid en pensionsålder om 65 år. Om typfallen istället beräknas gå i pension vid alternativ pensionsålder, 69,4 år, förväntas endast 5 av de 20 beräknade typfallen få en utfyllnad av garantipension. Vid en alternativ pensionsålder reduceras garantipensionen på grund av en högre inkomst-, premie- och tjänstepension och beloppen som förväntas betalas ut är lägre än vid 65 år, nu mellan cirka 100-500 kronor per månad.

I figur 2 på nästa sida illustreras även kompensationsgrader i fallande ordning för de olika yrkena och pensionsåldrarna. Vid en pensionsålder om 65 år får de allra flesta yrkeskategorierna en kompensationsgrad om cirka 60 procent. Vid en alternativ pensionsålder uppnås istället en kompensationsgrad om cirka 77 procent för de flesta yrken.

Figur 2. Beräknad kompensationsgrad (pension som andel av slutlön) per månad vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 vanligaste yrkena bland kvinnor

Tabell 3 på nästa sida innehåller beräkningsresultaten som illustreras i figurerna ovan. Här presenteras även tjänstepensionens andel av den totala pensionen. Vid en pensionsålder om 65 år utgör tjänstepensionen cirka 14 till 15 procentenheter av total pension. Vid en alternativ pensionsålder är samma siffra cirka 17 till 18 procentenheter.

Högst pension vid 65 år mätt i kronor förväntas företagssäljare få, cirka 24 400 kronor i månaden, vilket är en följd av hög inkomst under det förvärvsaktiva livet. Lägst pension förväntas de med lägst inkomst få, i detta fall alltså restaurang- och köksbiträden, om cirka 14 800 kronor i månaden, vilket motsvarar cirka 61 procent av företagssäljarens förväntade pension. Anledningen till att denna andel är högre än medellönernas andel, 58 procent, beror på att de med lägre inkomster under livet delvis kommer att kompenseras med garantipension⁸, vilket krymper avståndet mellan hög- respektive låginkomsttagares pension något i förhållande till förvärvsinkomster under livet.

⁸ Budgetpropositionen för 2020 med bland annat höjt grundavdrag för äldre och höjt grundskydd (garantipension, bostadstillägg och äldre försörjningsstöd) är *inte* medtagna i beräkningarna.

Tabell 3. Beräknad bruttopension per månad (kompensationsgrad) vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 vanligaste yrkena i fallande ordning bland kvinnor

Yrke	Vid 65 års ålder		Vid alternativ pensionsålder	
	Pension	Varav tjänstepension	Pension	Varav tjänstepension
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	16 400 (59 %)	3 900 (14 %)	21 300 (76 %)	4 800 (17 %)
Barnskötare	14 800 (62 %)	3 300 (14 %)	18 300 (77 %)	4 100 (17 %)
Grundskollärare	19 800 (58 %)	4 700 (14 %)	25 900 (76 %)	5 900 (17 %)
Förskollärare	17 700 (58 %)	4 200 (14 %)	23 200 (76 %)	5 300 (17 %)
Butikssäljare, fackhandel	16 800 (59 %)	4 100 (15 %)	21 800 (77 %)	5 200 (18 %)
Vårdbiträden	15 300 (61 %)	3 500 (14 %)	19 100 (76 %)	4 300 (17 %)
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	17 600 (59 %)	4 400 (15 %)	22 900 (77 %)	5 500 (18 %)
Butikssäljare, dagligvaror	16 900 (59 %)	4 200 (15 %)	22 100 (77 %)	5 300 (18 %)
Städare	14 900 (63 %)	3 400 (15 %)	18 500 (79 %)	4 300 (18 %)
Personliga assistenter	16 000 (59 %)	3 700 (14 %)	20 400 (76 %)	4 700 (17 %)
Vårdare, boendestödjare	16 400 (59 %)	3 900 (14 %)	21 200 (76 %)	4 800 (17 %)
Planerare och utredare m.fl.	22 000 (57 %)	5 000 (13 %)	28 800 (74 %)	6 200 (16 %)
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	14 800 (64 %)	3 400 (15 %)	18 300 (79 %)	4 200 (18 %)
Grundutbildade sjuksköterskor	21 900 (58 %)	5 200 (14 %)	28 600 (76 %)	6 500 (17 %)
Ekonomiassistenter m.fl.	18 300 (61 %)	5 000 (17 %)	24 700 (82 %)	7 100 (23 %)
Undersköterskor, vård- och specialavdelning	16 600 (58 %)	4 000 (14 %)	21 600 (76 %)	4 900 (17 %)
Företagssäljare	24 400 (61 %)	6 700 (17 %)	32 800 (82 %)	9 400 (23 %)
Kockar och kallskänkor	15 900 (61 %)	3 800 (15 %)	20 100 (77 %)	4 800 (18 %)
Elevassistenter m.fl.	15 100 (62 %)	3 400 (14 %)	18 800 (77 %)	4 200 (17 %)
Redovisningsekonomer	22 200 (61 %)	6 100 (17 %)	29 900 (82 %)	8 600 (23 %)

*Alternativ pensionsålder för kohorten född 1975 är 69,4 år.

3.2. Mäns medellön och pension för de 20 vanligaste yrkena

På samma sätt som för kvinnor presenteras i detta avsnitt medellöner och tjänstepensioner för topp 20 vanligaste yrkena bland män. Civilingenjörer inom elektroteknik har högst månadslön bland dessa om 46 200 kronor per månad i snitt. Lägst genomsnittliga månadslön har en restaurang- och köksbiträden om 23 200 kronor, vilket är ungefär 50 procent av företagssäljarens månadslön.

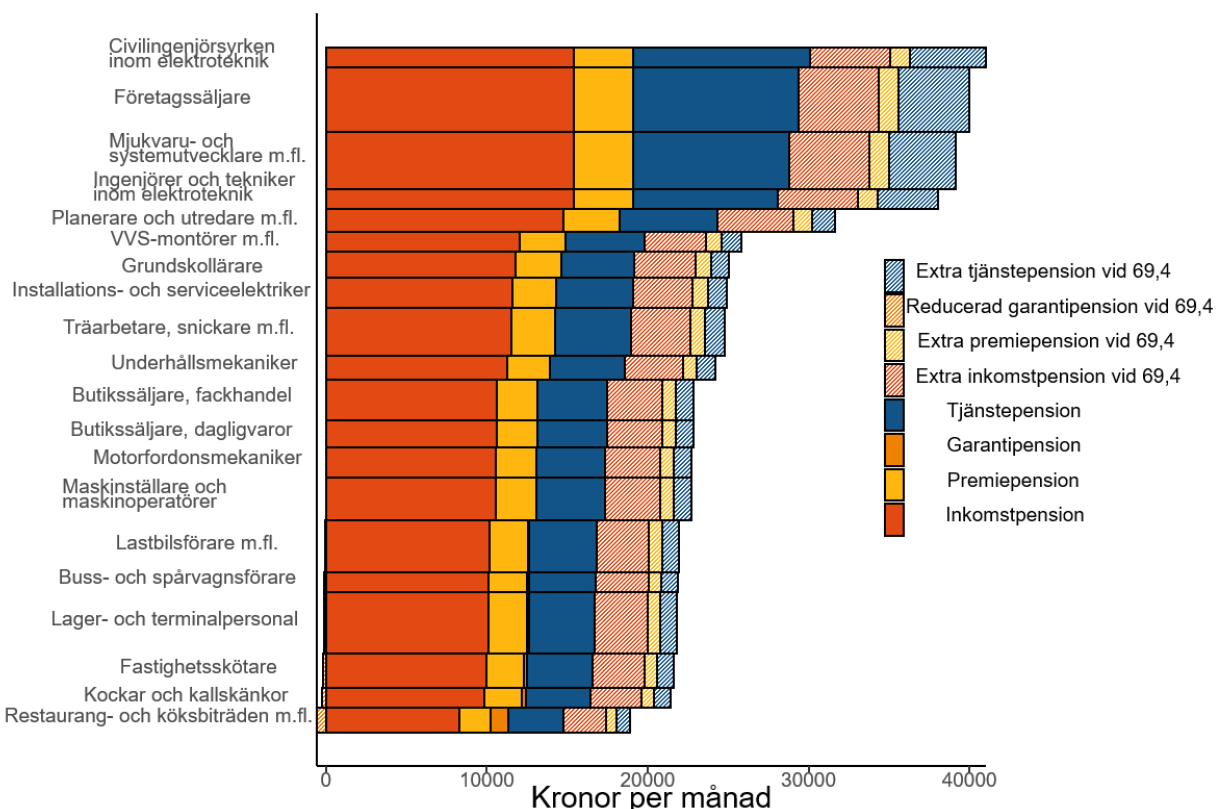
Tabell 4. Genomsnittlig månadslön i de 20 vanligaste yrkena för män samt antaget tillhörande tjänstepensionsavtal

Yrke	Antaget tjänstepensionsavtal	Genomsnittlig månadslön
Företagssäljare	ITP2	45 200
Lager- och terminalpersonal	SAF-LO+STP	28 300
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	ITP2	44 400
Lastbilsförare m.fl.	SAF-LO+STP	28 500
Träarbetare, snickare m.fl.	SAF-LO+STP	32 300
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	SAF-LO+STP	29 600
Butikssäljare, fackhandel	SAF-LO+STP	29 800
Fastighetsskötare	SAF-LO+STP	27 900
Installations- och serviceelektriker	SAF-LO+STP	32 500
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	SAF-LO+STP	29 600
Butikssäljare, dagligvaror	SAF-LO+STP	29 800
Grundskollärare	KAP-KL	33 100
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	SAF-LO+STP	23 200
Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	SAF-LO+STP	31 600
Planerare och utredare m.fl.	PA16 avd2	41 400
Civilingenjörsyrken inom elektroteknik	ITP2	46 200
Buss- och spårvagnsförare	SAF-LO+STP	28 400
VVS-montörer m.fl.	SAF-LO+STP	33 700
Ingenjörer och tekniker inom elektroteknik	ITP2	43 400
Kockar och kallskänkor	SAF-LO+STP	27 600
Medellön samtliga män i Sverige 2018		36 500

I figur 3 nedan illustreras att de allra flesta yrken förväntas få en bruttopension omkring 17 000-19 000 kronor per månad. Även här motsvarar staplarnas bredd antalet anställda inom respektive yrke. Vid en alternativ pensionsålder beräknas pensionen öka med cirka 5 tusen kronor per månad.

För vissa yrken med hög inkomst förväntas kompensationsgraderna uppgå till nästan 90 procent. Dessa höga kompensationsgrader är dock ett resultat av, det ofta orealistiska, antagandet i typfallsberäkningarna att individen haft sin höga lön från sitt första inkomstår, den så kallade raka lönebanan⁹, och därmed haft den höga avsättningen om 30 procent inom tjänstepensionen som gäller på inkomstdelar över 7,5 inkomstbasbelopp¹⁰ under mer eller mindre hela livet. Om samma andel legat över taket hela livet ökar kompensationsgraden ju större den andelen är.

Figur 3. Beräknad bruttopension per månad vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 största yrkena bland män

Not 2. Staplarnas bredd är i proportion till antalet anställda inom respektive yrke.

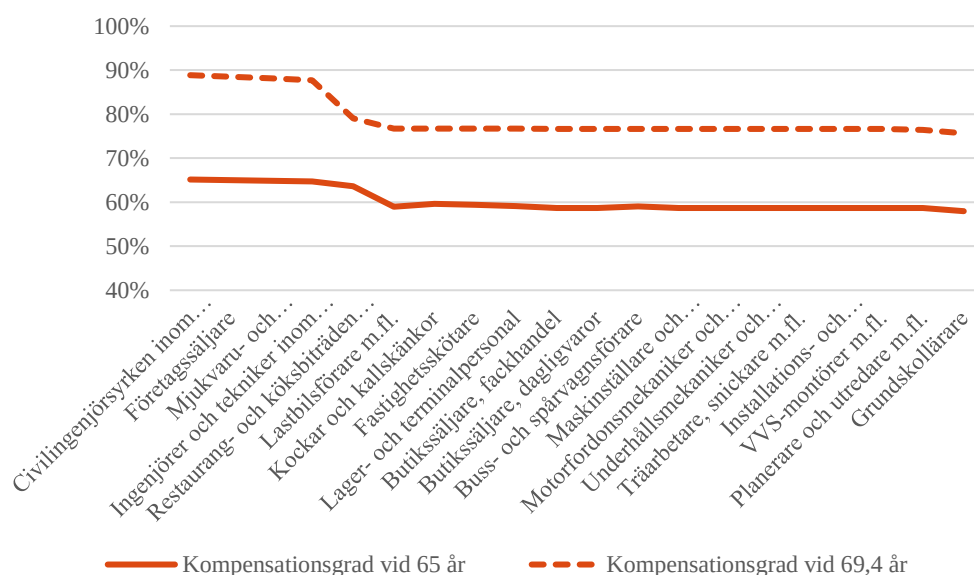
⁹ Mer troligt är kanske egentligen att typfallet från unga år startar med en lägre lönenivå (under taket) som sedan ökar kraftfullt i början av det förvärvsaktiva livet för att sedan plana ut och ha en mindre löneökningstakt senare i livet, det vill säga att andelen lön över taket inte varit konstant hela livet utan varit störst närmre pension. Detta är dock inte modellerat i Typfallsmodellen utan det är den raka lönebanan som följs.

¹⁰ 40 250 kronor per månad 2019

Figur 3 visar också att män i 6 av de 20 beräknade typfallen kommer att få garantipension i någon grad mellan 80-1 100 kr i månaden vid en pensionsålder om 65 år. Om typfallen istället beräknas gå i pension vid alternativ pensionsålder, 69,4 år, förväntas endast 1 av de 20 beräknade typfallen få en utfyllnad av garantipension, vilket är restaurang- och köksbiträden som väntas få en garantipension om cirka 500 kronor i månaden.

I figuren nedan illustreras även kompensationsgrader för de olika pensionsåldrarna. Vid en pensionsålder om 65 år förväntas de allra flesta, liksom kvinnor, uppnå en kompensationsgrad om cirka 60 procent. Vid en alternativ pensionsålder uppnås istället en kompensationsgrad om cirka 77 procent för de flesta yrkena.

Figur 4. Beräknad kompensationsgrad (pension som andel av slutlön) per månad vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 vanligaste yrkena bland män

Tabell 5 på nästa sida innehåller beräkningsresultaten som illustreras i figuren ovan. Här presenteras även tjänstepensionens andel av den totala pensionen. Som en följd av pensionssystemets premiebestämda konstruktionssätt utgör tjänstepensionerna för män ungefär en lika stor andel som för kvinnor.

Högst pension vid 65 år mätt i antal kronor förväntas civilingenjörer inom elektroteknik få om cirka 30 100 kronor i månaden. Lägst pension förväntas restaurang- och köksbiträden få om cirka 14 800 kronor i månaden, vilket motsvarar cirka 49 procent av företagssäljarens förväntade pension. Anledningen till att skillnaden här ökade jämfört med medellönernas andel, 50 procent, beror på att höginkomsttagaren här har en betydande andel av sin löneinkomst över taket i socialförsäkringen, 40 250 kronor per månad, och, genom tjänstepensionernas utformning, att det avsätts en större procentandel av inkomsten till såväl tjänstepensionen som den totala

pensionen.¹¹ Även om restaurangarbetaren i detta fall också får garantipension så ger det inte en motsvarande ökning av kompensationsgraden som höginkomsttagaren får.

Tabell 5. Beräknad bruttopension per månad (kompensationsgrad) vid 65 år respektive alternativ pensionsålder för de 20 vanligaste yrkena i fallande ordning bland män

Yrke	Vid 65 års ålder		Vid alternativ pensionsålder	
	Bruttopension	Varav tjänstepension	Bruttopension	Varav tjänstepension
Företagssäljare	29 400 (65 %)	10 300 (23 %)	40 000 (88 %)	14 700 (33 %)
Lager- och terminalpersonal	16 700 (59 %)	4 100 (15 %)	21 700 (77 %)	5 200 (18 %)
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	28 800 (65 %)	9 700 (22 %)	39 100 (88 %)	13 900 (31 %)
Lastbilsförare m.fl.	16 800 (59 %)	4 200 (15 %)	21 900 (77 %)	5 200 (18 %)
Träarbetare, snickare m.fl.	19 000 (59 %)	4 700 (15 %)	24 800 (77 %)	5 900 (18 %)
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	17 400 (59 %)	4 300 (15 %)	22 700 (77 %)	5 400 (18 %)
Butikssäljare, fackhandel	17 500 (59 %)	4 300 (15 %)	22 900 (77 %)	5 400 (18 %)
Fastighetsskötare	16 600 (59 %)	4 100 (15 %)	21 400 (77 %)	5 100 (18 %)
Installations- och serviceelektriker	19 100 (59 %)	4 700 (15 %)	24 900 (77 %)	5 900 (18 %)
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	17 400 (59 %)	4 300 (15 %)	22 700 (77 %)	5 400 (18 %)
Butikssäljare, dagligvaror	17 500 (59 %)	4 300 (15 %)	22 900 (77 %)	5 400 (18 %)
Grundskollärare	19 200 (58 %)	4 600 (14 %)	25 000 (76 %)	5 700 (17 %)
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	14 800 (64 %)	3 400 (15 %)	18 300 (79 %)	4 200 (18 %)
Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	18 500 (59 %)	4 600 (15 %)	24 200 (77 %)	5 800 (18 %)
Planerare och utredare m.fl.	24 300 (59 %)	6 000 (15 %)	31 600 (76 %)	7 400 (18 %)
Civilingenjörerna inom elektroteknik	30 100 (65 %)	11 000 (24 %)	41 100 (89 %)	15 800 (34 %)
Buss- och spårvagnsförare	16 800 (59 %)	4 100 (15 %)	21 800 (77 %)	5 200 (18 %)
VVS-montörer m.fl.	19 800 (59 %)	4 900 (15 %)	25 800 (77 %)	6 100 (18 %)
Ingenjörer och tekniker inom elektroteknik	28 100 (65 %)	9 000 (21 %)	38 100 (88 %)	12 800 (29 %)
Kockar och kallskänkor	16 500 (60 %)	4 000 (15 %)	21 200 (77 %)	5 000 (18 %)

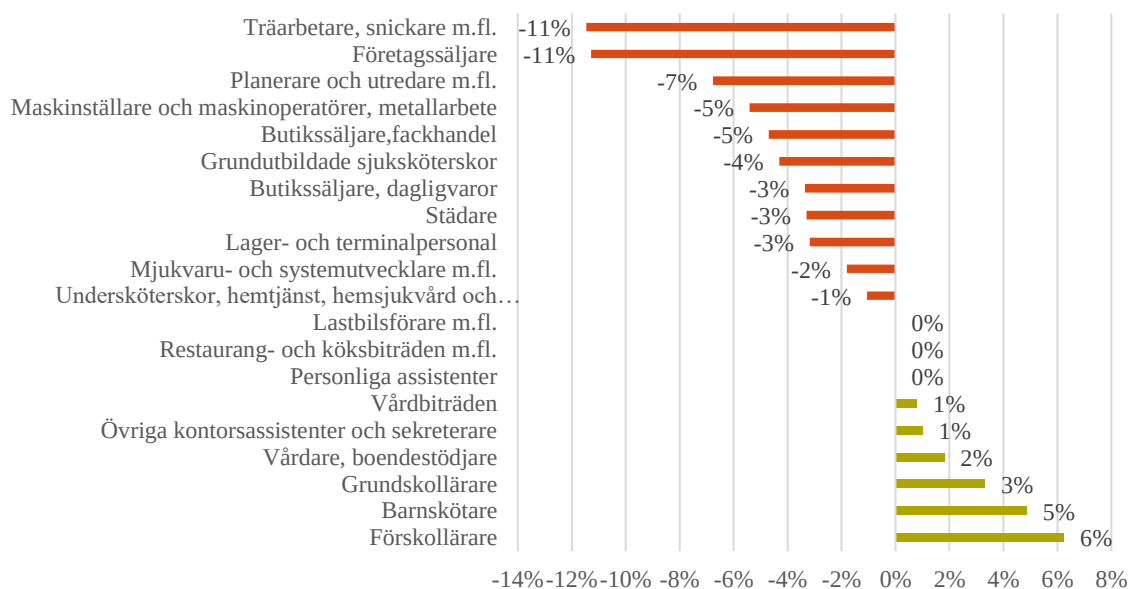
¹¹ För inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp (40 250 kr per månad 2019) avsätts mellan 4,5 till 6 procent av lönen varje månad till tjänstepension beroende på vilket kollektivavtal man tillhör. På inkomster som överskjuter 7,5 inkomstbasbelopp avsätts 30 procent till tjänstepensionen.

4. Skillnader mellan män och kvinnor

Av tabellerna i tidigare avsnitt framgår det att sju yrken är gemensamma för män och kvinnor bland de 20 vanligaste yrkena inom respektive kön, exempelvis butikssäljare, grundskolelärare och företagssäljare. Andra yrken är mer kvinnodominerade och tillhör ofta kommun- och landstingssektorn med en hög andel sjukvårdspersonal. Män är i högre utsträckning dominerande bland privatanställda arbetare såsom exempelvis maskinställare och snickare. Det kan därför vara intressant att studera hur lönerna skiljer sig åt mellan olika yrken. I detta avsnitt presenteras således inkomstskillnader mellan män och kvinnor idag samt framtida beräknade skillnader i pension¹².

Av statistiken bland de 20 vanligaste yrkena oavsett kön framgår det att heltidslönerna skiljer sig åt mellan yrken och mellan kvinnor och män. Figur 5 nedan illustrerar kvinnors genomsnittliga inkomster i förhållande till mäns.¹³ I 11 av de 20 vanligaste yrkena har män i snitt en högre inkomst än kvinnor. De 6 av 20 yrken som kvinnor har en högre inkomst än män är framför allt kvinnodominerade yrken och vice versa.

Figur 5. Kvinnors genomsnittliga inkomster i förhållande till mäns för topp 20 vanligaste yrken

¹² I bilaga 5.2 presenteras även lönespridningen för percentiler för kvinnor och män.

¹³ Visar endast skillnaden i medellön och beaktar därför inte ålder eller andra faktorer.

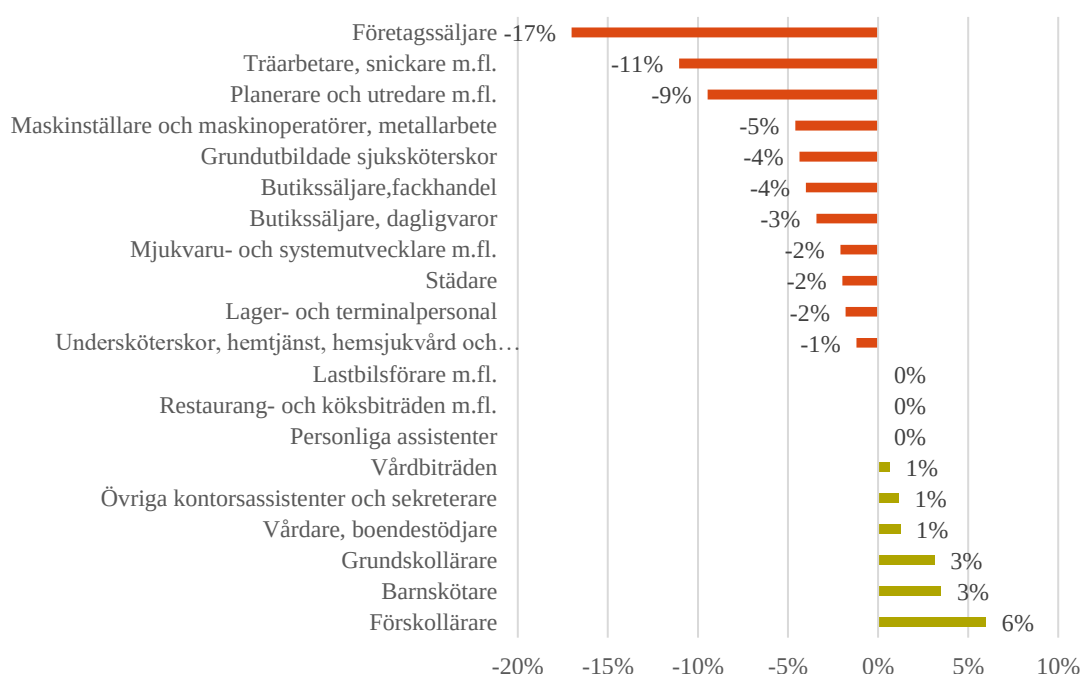
I tabellen nedan presenteras de underliggande siffrorna till diagrammet på tidigare sida. Störst löneskillnad är det för företagssäljare, träarbetare och planerare med mellan 7-11 procent högre lön för män jämfört med kvinnor. Som förskollärare och barnskötare har kvinnor cirka 5-6 procents högre lön än män. Ingen eller marginell löneskillnad finns det i yrken som personliga assistenter, restaurangarbetare, lastbilsförare vårdbiträden och sekreterare. I snitt tjänar män cirka 11 procent mer än kvinnor sett till samtliga yrkesgrupper i hela Sverige 2018.

Tabell 6. Genomsnittlig månadslön för män och kvinnor samt kvinnors genomsnittliga inkomster i förhållande till mäns

Yrke	Genomsnittlig månadslön, män	Genomsnittlig månadslön, kvinnor	Differens
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	28 400	28 100	-1 %
Grundskollärare	33 100	34 200	3 %
Butikssäljare, fackhandel	29 800	28 400	-5 %
Företagssäljare	45 200	40 100	-11%
Barnskötare	22 600	23 700	5%
Butikssäljare, dagligvaror	29 800	28 800	-3%
Lager- och terminalpersonal	28 300	27 400	-3%
Vårdbiträden	24 900	25 100	1%
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	29 600	29 900	1%
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	44 400	43 600	-2%
Städare	24 300	23 500	-3%
Förskollärare	28 800	30 600	6%
Personliga assistenter	27 000	27 000	0%
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	23 200	23 200	0%
Planerare och utredare m.fl.	41 400	38 600	-7%
Vårdare, boendestödjare	27 500	28 000	2%
Lastbilsförare m.fl.	28 500	28 500	0%
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	29 600	28 000	-5%
Träarbetare, snickare m.fl.	32 300	28 600	-11%
Grundutbildade sjuksköterskor	39 500	37 800	-4%

I figuren nedan presenteras skillnader i pensioner vid 65 års ålder för kvinnor och män utifrån beräknade pensionsnivåer. Mönstret i framtida pensionsskillnader är i stort sett identiskt med mönstret för skillnader i medellöner. Pensionernas storlek i kronor är en följd av inkomstens storlek och de framtida pensionsskillnaderna kommer att bestå så länge det finns skillnader mellan till exempel olika yrken och mellan kvinnor och mäns löner på arbetsmarknaden. Skillnaderna som beräknats här avser bruttopension, det vill säga pension före skatt och utan beaktande av bidrag. Genom den progressiva beskattningen av pension samt genom bostadstillägget är inkomstskillnaderna, inklusive den mellan män och kvinnor, netto efter skatt och bostadstillägg mindre än skillnaden i bruttopension.

Figur 6. Kvinnors prognosticerade genomsnittliga bruttopension vid 65 år i förhållande till mäns för topp 20 vanligaste yrken

I tabellen nedan presenteras de underliggande siffrorna till diagrammet på tidigare sida. För vissa yrken är den procentuella skillnaden i pension högre än skillnaden i medellöner, bland annat företagssäljare och planerare. Detta på grund av samma beskrivna anledning som tidigare att för högre inkomster avsätts en större andel av lönen till tjänstepensionen.

På liknande sätt minskar även pensionsskillnader jämfört med skillnader i medellöner för vissa yrken. Detta på grund av att de med lägre inkomster i större utsträckning kompenseras av grundskyddet i form av garantipension.

Tabell 7. Beräknad bruttopension för män och kvinnor samt kvinnors genomsnittliga pensions i förhållande till mäns

Yrke	Genomsnittlig bruttopension vid 65 år, män	Genomsnittlig bruttopension vid 65 år, kvinnor	Differens
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	16 600	16 400	-1%
Grundskollärare	19 200	19 800	3%
Butikssäljare, fackhandel	17 500	16 800	-4%
Företagssäljare	29 400	24 400	-17%
Barnskötare	14 300	14 800	3%
Butikssäljare, dagligvaror	17 500	16 900	-3%
Lager- och terminalpersonal	16 700	16 400	-2%
Vårdbiträden	15 200	15 300	1%
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	17 400	17 600	1%
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	28 800	28 200	-2%
Städare	15 200	14 900	-2%
Förskollärare	16 700	17 700	6%
Personliga assistenter	16 000	16 000	0%
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	14 800	14 800	0%
Planerare och utredare m.fl.	24 300	22 000	-9%
Vårdare, boendestödjare	16 200	16 400	1%
Lastbilsförare m.fl.	16 800	16 800	0%
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	17 400	16 600	-5%
Träarbetare, snickare m.fl.	19 000	16 900	-11%
Grundutbildade sjuksköterskor	22 900	21 900	-4%

5. Bilagor

5.1. Tjänstepensioners täckningsgrad

Skattningar från Inspektionen för socialförsäkringar (ISF) i deras rapport ”Vem får avsättningar till tjänstepension” visar att över 9 av 10 omfattas av en tjänstepension. Alla som arbetar statligt, offentlig verksamhet, kommun, landsting omfattas av kollektivavtal. Tabellerna nedan visar därför andelen arbetare i privat sektor som får avsättning till tjänstepension. Statistiken avser år 2014.

Tabell 8. Skattad andel privatanställda kvinnor med tjänstepension

Privatanställda kvinnor	Andel med tjänstepension
Jordbruk, skogsbruk, fiske	79
Tillverkning och utvinning	97,7
Energi och miljö	98,5
Byggverksamhet	91,2
Handel	94,7
Transport och magasinering	96,2
Hotell och restaurang	86,8
Information och kommunikation	94,8
Finans och försäkring	97,7
Fastighetsverksamhet	89,9
Företagstjänster	93,5
Utbildning	93,5
Vård och omsorg, sociala tjänster	97,4
Personliga och kulturella tjänster	82,4

Tabell 9. Skattad andel privatanställda män med tjänstepension

Privatanställda män	Andel med tjänstepension
Jordbruk, skogsbruk, fiske	81,2
Tillverkning och utvinning	97,9
Energi och miljö	97,8
Byggverksamhet	93,9
Handel	94
Transport och magasinering	93,4
Hotell och restaurang	76,8
Information och kommunikation	93,9
Finans och försäkring	96,6
Fastighetsverksamhet	88,7
Företagstjänster	93,4
Utbildning	87,1
Vård och omsorg, sociala tjänster	95,8
Personliga och kulturella tjänster	83,9

5.2. Lönespridning och skillnader i pension vid alternativ pensionsålder

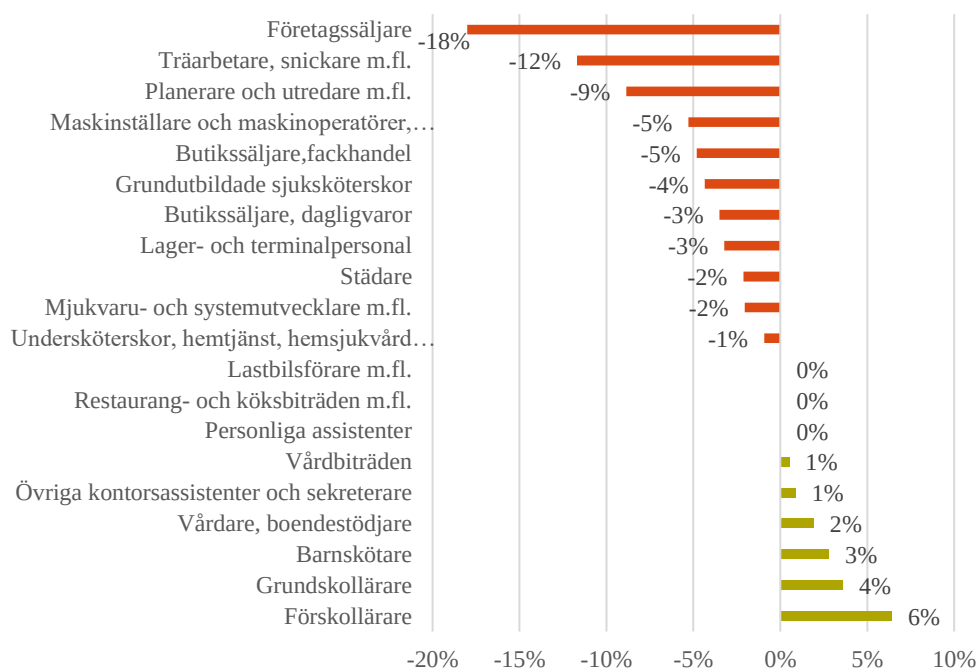
Tabell 10. Löneskillnader i topp 20 vanligaste yrken, män.

Yrke	10:e percentilen	25:e percentilen	75:e percentilen	90:e percentilen
Företagssäljare	28 500	35 000	51 900	62 200
Lager- och terminalpersonal	22 200	24 900	31 100	35 600
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	30 700	36 700	50 500	59 200
Lastbilsförare m.fl.	25 200	26 900	29 700	32 000
Träarbetare, snickare m.fl.	26 100	28 700	35 000	37 900
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	24 000	26 700	32 200	35 900
Butikssäljare, fackhandel	22 000	25 000	32 700	39 600
Fastighetsskötare	22 700	24 900	30 000	33 400
Installations- och serviceelektriker	24 100	29 300	36 300	39 200
Motorfordonsmekaniker och fordonsreparatörer	23 000	26 100	32 500	36 000
Butikssäljare, dagligvaror	23 100	25 400	33 400	36 900
Grundskollärare	24 400	28 600	37 400	40 800
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	18 400	20 800	25 400	27 500
Underhållsmekaniker och maskinreparatörer	25 000	27 800	35 000	38 900
Planerare och utredare m.fl.	28 800	33 000	47 100	55 300
Civilingenjörsyrken inom elektroteknik	33 900	38 000	51 800	61 400
Buss- och spårvagnsförare	26 200	27 100	29 300	30 900
VVS-montörer m.fl.	26 800	30 100	37 600	40 300
Ingenjörer och tekniker inom elektroteknik	30 500	34 100	49 400	58 600
Kockar och kallskänkor	23 400	25 300	29 300	32 000

Tabell 11. Löneskillnader i topp 20 vanligaste yrken, kvinnor.

Yrke	10:e percentilen	25:e percentilen	75:e percentilen	90:e percentilen
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	24 500	26 200	30 200	32 700
Barnskötare	20 000	21 500	25 800	27 400
Grundskollärare	26 500	30 800	38 000	41 200
Förskollärare	24 300	28 600	33 200	35 500
Butikssäljare, fackhandel	22 500	24 600	30 800	35 700
Vårdbiträden	21 100	22 600	27 100	29 500
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	23 000	25 800	32 800	38 000
Butikssäljare, dagligvaror	22 700	24 900	31 400	35 500
Städare	20 500	21 900	24 700	26 000
Personliga assistenter	22 400	24 300	29 400	31 600
Vårdare, boendestödjare	23 600	25 600	30 300	32 400
Planerare och utredare m.fl.	28 500	31 700	43 300	50 100
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	18 500	21 100	25 100	27 100
Grundutbildade sjuksköterskor	28 700	31 000	39 900	52 600
Ekonomiassistenter m.fl.	24 400	26 700	32 700	36 000
Undersköterskor, vård- och specialavdelning	24 100	26 000	30 700	33 500
Företagssäljare	26 700	30 600	47 000	56 800
Kockar och kallskänkor	22 900	24 300	27 700	30 000
Elevassistenter m.fl.	20 600	22 300	26 300	28 300
Redovisningsekonomer	26 600	30 700	40 800	46 100

Figur 7. Kvinnors prognosticerade genomsnittliga pension vid alternativ pensionsålder (69,4 år) i förhållande till mäns för topp 20 vanligaste yrken

Tabell 12. Beräknad pension för män och kvinnor samt genomsnittlig inkomstskillnad mätt som kvinnors pensioner i förhållande till mäns

Yrke	Genomsnittlig pension vid alt. pensionsålder, män	Genomsnittlig pension vid alt. pensionsålder, kvinnor	Differens
Undersköterskor, hemtjänst, hemsjukvård och äldreboende	21 500	21 300	-1%
Grundskollärare	25 000	25 900	4%
Butikssäljare, fackhandel	22 900	21 800	-5%
Företagssäljare	40 000	32 800	-18%
Barnskötare	17 800	18 300	3%
Butikssäljare, dagligvaror	22 900	22 100	-3%
Lager- och terminalpersonal	21 700	21 000	-3%
Vårdbiträden	19 000	19 100	1%
Övriga kontorsassistenter och sekreterare	22 700	22 900	1%
Mjukvaru- och systemutvecklare m.fl.	39 100	38 300	-2%
Städare	18 900	18 500	-2%
Förskollärare	21 800	23 200	6%
Personliga assistenter	20 400	20 400	0%
Restaurang- och köksbiträden m.fl.	18 300	18 300	0%
Planerare och utredare m.fl.	31 600	28 800	-9%
Vårdare, boendestödjare	20 800	21 200	2%
Lastbilsförare m.fl.	21 900	21 900	0%
Maskinställare och maskinoperatörer, metallarbete	22 700	21 500	-5%
Träarbetare, snickare m.fl.	24 800	21 900	-12%
Grundutbildade sjuksköterskor	29 900	28 600	-4%

